

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obžalovanému **J. L. a spol.** pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 13. októbra 2016 v Bratislave o návrhu obžalovaného Ľ. O. podľa § 23 ods. 1 Tr. por. na odňatie veci Okresnému súdu Komárno a Krajskému súdu v Nitre, takto

rozhodol:

Trestná vec obžalovaného J. L. a spol. vedená na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 2T/32/2016 sa tomuto súdu a Krajskému súdu v Nitre **neodníma**.

Odôvodnenie

Na základe obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Komárno podanej 11. apríla 2016 je na Okresnom súde Komárno vedené pod sp. zn. 2T/32/2016 trestné stíhanie obžalovaných J. L. a Ľ. O. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorý mali spáchať ako spolupáchatelia podľa § 20 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný J. L. je v tomto konaní súčasne trestne stíhaný aj pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tiež v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr. zák.

Obžalovaný Ľ. O. podaním došlým Okresnému súdu Komárno 13. júla 2016 namietol zaujatosť všetkých sudcov tohto okresného súdu i Krajského súdu

v Nitre, ktorý ako súd II. stupňa rozhoduje o opravných prostriedkoch, a zároveň navrhol jeho trestnú vec týmto súdom odňať a prikázať ju iným súdom, na ktorých vznik pochybností o nezaujatosti a nestrannosti nehrozí. Tento svoj návrh oprel obžalovaný o to, že 28. júna 2016 sa zo súkromnej korešpondencie dozvedel, že poškodený V. T. má nadštandardné vzťahy s viacerými sudcami Okresného súdu Komárno, dokonca že má rodinný pomer so zákonným sudcom JUDr. Imrichom Hlavičkom, a s niektorými sudcami Krajského súdu v Nitre. Takýto príbuzenský vzťah, resp. nadštandardné vzťahy so sudcami by podľa obžalovaného mohli ovplyvňovať spravodlivý a nezaujatý priebeh konania proti jeho osobe. Zdôraznil pritom, že medzi dôležité dôvody tzv. delegácie veci treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, ktoré zahŕňajú aj zistenie takých skutočností, ktoré vzhľadom na svoju závažnosť opodstatňujú vznik pochybností verejnosti alebo strán o nezaujatosti príslušného súdu a o tom, že bude vec nestranne a nezaujato rozhodnutá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) preskúmal návrh obžalovaného ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že niet dôležitého dôvodu na odňatie veci vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 2T/32/2016 ani tomuto súdu a ani Krajskému súdu v Nitre.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine uviesť, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v ustanovení § 23 ods. 1 Tr. poriadku bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedené ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu. Jedným z takýchto dôvodov je tak i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť, bola tá, či z vykonávania

úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného J. L. a spol. vedenej na Okresnom súde Komárno ako na súde prvostupňovom a na Krajskom súde v Nitre ako na súde nadriadenom sú vylúčení všetci sudcovia týchto súdov.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený (okrem iných) sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

V súlade s dlhodobo ustálenou súdnou praxou platí, že pomer k prejednávanej veci môže spočívať u sudcu napríklad v tom, že sudca sám, alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou. Z titulu pomeru k prejednávanej veci je vylúčený tiež sudca, ktorý by vo veci mohol vystupovať ako svedok. Pre pomer k osobám, ktorých sa úkon týka, resp. k ich zástupcom a orgánom činným v trestnom konaní bude spravidla vylúčený sudca, ktorý je k týmto osobám predovšetkým v pomere príbuzenskom alebo obdobnom, ale tiež vo vzťahu úzko priateľskom, či naopak nepriateľskom.

Treba zároveň zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliaďať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je overiť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania

síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001).

Spravujúc sa týmito všeobecnými východiskami považoval najvyšší súd pri posúdení predloženej veci za rozhodujúce, že nielen z vyjadrenia zákonného sudcu, ktorý poprel akýkoľvek príbuzenský vzťah k poškodenému V. T. (pozri uznesenie o nevyklúčení na č. l. 519), ale i z vyjadrení ostatných sudcov Okresného súdu Komárno, ako aj sudcov Krajského súdu v Nitre vyplýva, že sa necítia byť v tejto veci zaujatí, pričom niet žiadneho dôkazu o opaku. Za taký totiž nemožno v žiadnom prípade považovať ničím nepodložené tvrdenie obžalovaného o nadštandardných vzťahoch namietaných sudcov s poškodeným. Zároveň takéto všeobecné (žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami neodôvodnené) vyjadrenie nie je spôsobilé vyvolať také pochybnosti o nezaujatosti sudcov príslušných súdov, ktoré by bolo možné považovať za objektívne oprávnené, ale nasvedčujú skôr tomu, že zo strany obžalovaného ide iba o procesnú obštrukciu.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Okresného súdu Komárno a Krajského súdu v Nitre nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obžalovaného J. L. a spol. vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2T/32/2016 a preto tu nie je daný dôležitý dôvod pre jej odňatie týmto súdom a prikázanie iným súdom rovnakého druhu a stupňa.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2016

JUDr. Peter P a l u d a, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. František Mozner

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová